

# Visitatie

vanuit de Nederlandse Dalton Vereniging

## Zelfevaluatie & visitatieverslag

|                                        |                                                                            |
|----------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|
| Datum visitatie                        | 07-05-2026                                                                 |
| Naam school                            | ODS De Bundeling                                                           |
| Adres                                  | Kersenlaan 6                                                               |
| Postcode en plaats                     | 6241BL Bunde                                                               |
| E-mailadres school                     | <a href="mailto:Info.bundeling@komleren.nl">Info.bundeling@komleren.nl</a> |
| Telefoonnummer school                  | 0433646991                                                                 |
| Bestuurder(s)                          | Stichting kom Leren                                                        |
| Leidinggevende school                  | A.G. Komdeur                                                               |
| Daltoncoördinator(en)                  | Ruben Hamелеers (sinds halverwege dit schooljaar)                          |
| Aantal groepen                         | 8                                                                          |
| Aantal kinderen                        | 207                                                                        |
| Aantal leraren/pedagogisch medewerkers | 15                                                                         |
| In bezit van daltoncertificaat         | Ja                                                                         |
| Bezig met daltoncursus                 | Momenteel niemand, iedereen nu werkzaam heeft deze gevolgd.                |
| Nevenvestigingen                       | Geen                                                                       |
| Stand van zaken inspectie              | Voldoende september 2025                                                   |
| Visitatievoorzitter                    |                                                                            |
| Lid 1.                                 |                                                                            |
| Lid 2.                                 |                                                                            |
| Lid 3.                                 |                                                                            |
| Lid 4.                                 |                                                                            |
| Lid 5.                                 |                                                                            |
| Besluit vorige visitatie               | <input checked="" type="checkbox"/> Licentieverlening/-verlenging          |
|                                        | <input type="checkbox"/> Versnelde visitatie licentieverlening             |
|                                        | <input type="checkbox"/> Anders, ...                                       |
| Eerste visitatie school/kindcentrum    | <input type="checkbox"/>                                                   |

# 1. Zelfreflectie

## 1.0 Aanbevelingen vorige visitatie

(Niet van toepassing bij 1e licentieaanvraag)

---

### School/kindcentrum

Aanbevelingen (noteer de aanbevelingen van de vorige visitatie)

1. Doe wat je afsprekt en voer dit ook zo uit. Maak deze afspraken helder in een doorgaande lijn.
2. Het klimaat is erom goed te kunnen samenwerken, het kan nog verder uitgewerkt worden door meerdere werkvormen van samenwerken in te zetten (ook groepsdoorbrekend samenwerken b.v. aan projecten).

Wat hebben we gedaan en wat is het resultaat?

1. Er ligt inmiddels een doorgaande lijn voor het nakijken, kinderen weten waar de nakijkboekjes liggen en wat er van hen verwacht wordt bij het nakijken. We hebben geïnvesteerd op het onderdeel reflectie, 1 van de leerkrachten heeft dit in zijn Daltonopleiding verfijnt en ons meegenomen in zijn experimenten en bevindingen. De reflectiepot is geïntroduceerd en reflectie heeft een vastere plek binnen onze school gekregen. We merken wel dat het van ons een blijvende focus vraagt op de kwaliteit van de reflectie bij kinderen. Daarnaast pakken we de input van de kind-gesprekken terug bij vervolggelassen we evalueren en zetten vervolgstappen met hen, zodat de cirkel rond is. We hebben ons systeem van kwaliteitszorg verder ontwikkeld. Dit ligt vast in een kwaliteitskaart zorg/ zorgafspraken welke elk jaar wordt geüpdatet.
2. Het samenwerken hebben we de afgelopen jaren verdiept door in 2 groepscombinaties onze WO-thema's vorm te geven en te verwerken. Daarnaast heeft samenwerken, 1 van de 6 C's van Deep Learning in schooljaar vorig jaar centraal gestaan, hoe ziet dat eruit, hoe klinkt dat, hoe voelt dat. Dit hebben we in alle lagen van de school besproken (de ouderbeleidsavond is vanwege te weinig aanmelding niet doorgegaan, dus hebben we hen met hulp van de MR op dit punt bevraagd).

---

### Visitatieteam

We zien duidelijk terug dat er stappen gemaakt zijn om de kinderen meer verantwoordelijkheid te geven voor hun gemaakte werk. Niet elk kind ging hier op een even goede manier mee om, maar dat biedt weer kansen voor een mooi reflectiegesprek.

Ook aan reflectie is hard gewerkt en dat zagen we in de groepen terug middels de reflectiepot, reflectie op de taak en reflecties in social schools.

Een gevaar kan zijn reflectie met evaluatie te verwarren. Reflecteren kan ook goed voor en tijdens processen (zie aanbeveling 2).

Ook is er tijd gestoken in de tweede aanbeveling. We zien vormen van samenwerking en ook horen we dit van de kinderen terug. Na de vorige visitatie is een start gemaakt met Deep

Learning, maar door in dit verslag al genoemde tegenslagen heeft dit enkele jaren geen prioriteit gehad. Afgelopen jaar is dit weer opgepakt. Zo zagen we vandaag in de groepen 3 en 4 een mooi voorbeeld hiervan tijdens ons museumbezoek.

We denken echter dat er nog mogelijkheden liggen om samenwerking tussen kinderen te bevorderen (*zie aanbeveling 1*).

Beschrijf hieronder per kernwaarde het volgende:

- Wat heb je de afgelopen tijd gedaan? (ontwikkelp proces)
- Wat is de huidige situatie? Wat gaat goed? Waar zijn jullie trots op?
- Wat zijn de ontwikkelpunten?

De indicatoren op kind-, pedagogisch medewerker/leraar- en school/kindcentrumniveau, evenals de bouwstenen in de gedachtenwolken kunnen hiertoe een hulpmiddel zijn, zie hiervoor de bijlagen op [www.dalton.nl](http://www.dalton.nl) onder de kop 'visitatie en licentie'.

## 1.1 Vrijheid in gebondenheid/ verantwoordelijkheid en vertrouwen

### School

#### Indicatoren op leerlingniveau

|     |                                                                                                                                      |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.1 | De leerling neemt verantwoordelijkheid voor de verwerking van zijn taak.                                                             |
| 1.2 | De leerling legt waar nodig verantwoording af aan zijn leraren, zijn medeleerlingen en zijn ouders over de verwerking van zijn taak. |
| 1.3 | De leerling is actief betrokken bij zijn eigen (leer)werk.                                                                           |
| 1.4 | De leerling draagt zorg voor zijn leeromgeving.                                                                                      |

#### Evaluatie school

De leerlingen worden in de gelegenheid gesteld om verantwoordelijkheid te nemen voor hun taak. Dat doen ze aan de hand van het planbord in groep 1/2 en de weektaken in alle groepen, waarin door de leerkracht doelen gesteld worden en waarin (periode-)taken gepland kunnen worden (gr 3-8). Er is ruimte voor de kinderen om eigen doelen te stellen. Ook een reflectie door de leerling heeft daarin een plaats; deze reflectie vindt plaats op het werk en de zelfstandigheid en de aanpak. De leerlingen geven aan of ze hun werk gedaan hebben en in de hogere leerjaren hoe ze dat gedaan hebben. De leerkracht kan hier de leerlingen op bevragen en met hen kijken of het werk gelukt is. Er zijn geregeld momenten in de week waarop de leerling met de leerkracht in gesprek is over of het lukt. De leerlingen wordt geleerd om hulp te vragen van zowel maatjes als van de leerkracht.

In alle groepen worden (gezamenlijke) doelen, periodetaken, zichtbaar gemaakt en kunnen kinderen aangeven: dit kan ik al – dit wil ik leren.

De leerling legt daarover verantwoording af aan de leerkracht, daarbij worden A3vellen met cirkels gebruikt en is er ruimte op de weektaak (groepen 4-8) om daarop te reflecteren.

De leerlingen bespreken hun voortgang en ontwikkeldoelen ten minste één keer per jaar in het kindportfoliogesprek in november met zijn/haar ouders en de leerkracht. De leerlingen en de ouders zijn met de leerkracht in gesprek in het leerkracht-portfoliogesprek

in februari/maart van het schooljaar om de resultaten, de ontwikkeling en voortgang, en doelen voor de komende periode te bespreken.

De leerlingen doen in een digitaal portfolio verslag van waar ze aan werken (de taak). Het hoe ze dat gaan doen, welke doelen ze zichzelf daarin stellen en dat ze door middel van een 'product' laten zien of ze deze doelen bereikt hebben staat op de planning in de komende 4 jaar op te pakken. Ze vullen wel zelf hun portfolio, maar dit willen we nog doelgerichter maken, waarin ook plaats is om door hen gestelde (leer)doelen zichtbaar te maken.

De leerlingen zijn actief betrokken bij hun (leer)werk omdat zij de vrijheid hebben om daarin eigen keuzes te maken. Die keuzes hebben betrekking op de volgorde waarin ze taken maken en de manier waarop ze werken (op stilteplekken, samenwerkplekken, computerplekken). Ook krijgen ze voldoende tijd om zelfstandig te werken.

Elke groep en elke leerling heeft taken die erop gericht zijn om verantwoordelijkheid te nemen voor (de leer-)omgeving en voor elkaar. Dat zijn klassentaken, schooltaken of groepstaken (Voorbeelden van dergelijke taken zijn: groep 6/7 richt de hal in voor een voorstelling; groep 8 presenteert de voorstellingen en open podia en zorgen voor muziek en licht; leerlingen van groep 8 lopen buiten met gele hesjes en zijn bemiddelaar voor jongere kinderen bij het oplossen van ruzietjes en kleine incidenten.)

Alles bij elkaar vinden wij dat we op de goede weg zijn om leerlingen eigen verantwoordelijkheid te geven en ruimte te geven om hun leren zó in te richten dat zij daarin eigen keuzes kunnen maken. We geven hun taken waarmee ze verantwoordelijk kunnen zijn voor elkaar. En leerlingen leggen dagelijks, of wekelijks en in de portfoliogesprekken verantwoording af over hoe zij de gegeven ruimte gebruiken en hoe zij hun verantwoordelijkheid nemen.

In een op ontwikkeling gerichte school als De Bundeling zijn we natuurlijk nooit klaar en willen we graag hierin nog verder groeien. We zijn wel al heel tevreden over wat we tot nu toe bereikt hebben. De 5 nieuwe collega's die sinds de vorige visitatie zijn ingestroomd zijn volledig meegenomen in onze werkwijze en dragen deze eveneens uit.

#### Indicatoren op leraarniveau

|     |                                                                                                                                                                                                     |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.5 | De leraar kan loslaten en schenkt vertrouwen aan zijn leerlingen. Hij biedt hiervoor een kader waarbinnen de leerlingen hun eigen leerproces kunnen vormgeven.                                      |
| 1.6 | De leraar houdt rekening met verschillen en creëert maatwerk dat zichtbaar is in de taakinhoud.                                                                                                     |
| 1.7 | De leraar begeleidt zijn leerlingen en geeft waar nodig sturing, op zo'n manier dat de leerlingen zich vaardigheden eigen kunnen maken om de leerdoelen te behalen en de taak te kunnen volbrengen. |

#### Evaluatie school

Door middel van het kwartiertjesrooster kunnen we laten zien dat er ruimte wordt gegeven aan leerlingen en dat de leerkracht een kader biedt voor het eigen leerproces.

De dalton afspraken over hoe gewerkt wordt met het kwartiertjesrooster hangen op in de klas waar dat nodig is, omdat het daar geleerd wordt. Er wordt op meerdere niveaus instructie aangeboden waarbij we op dit moment een teambrede EDI-scholing volgen en er momenteel onze gebruikelijke werkwijze dat de leerkracht de omgeving zo inricht dat de leerlingen gefaseerd losgelaten worden afhankelijk van hun instructiebehoefte tijdelijk minder zichtbaar is. Aan het eind van deze scholing juni 2026 - september 2026 gaan we samen vaststellen hoe we EDI Dalton (Bundeling) specifiek gaan maken.

Maatwerk in de taakhoud is heel zichtbaar in het werken vanuit thema's in wereldoriëntatie. Hier is ruimte voor maatwerk in inhoud en uitvoering/presentatie. En is er een periodetaak waarin de keuze voor de manier waarop verslag gedaan wordt over de uitgevoerde taak geheel vrij is waardoor leerlingen zelf moeten kiezen en beslissen. Maatwerk in aanbod is o.a. te zien door de verschillende groepen waarin kinderen hun instructie halen. Maatwerk voor de begaafde leerlingen staat op onze 4-jaren planning om op te pakken.

De leerkracht geeft ruimte waar nodig en sturing waar nodig. Vanaf groep 1 tot groep 8 wordt daarin een opbouw betracht. In de IK-doelen staan per twee leerjaren aangegeven welke vaardigheden de leerling in welke groep zich eigen gaan maken. In de IK-doelen staan alle dalton-kernwaarden omschreven met daarbij het 'level' wat we van kinderen verwachten qua zelfstandigheid, verantwoordelijkheid, samenwerken en reflectievaardigheden. We hebben dit schooljaar gebruikt om de zeer uitgebreide versie die we hadden te compacten en visueel te maken waardoor het voor iedereen beter werkbaar en leesbaar is geworden.

Bij onze leerkrachten zien we ook verschillende 'levels' in de vaardigheid om de balans te vinden tussen begeleiding en sturing. Dit hangt af van ervaring, leeftijd en hun dynamiek (Human Dynamics). Verschil mag er zijn, zo lang je maar in ontwikkeling blijft. Door middel van studiedagen en regelmatig terugpakken van afspraken en werkwijzen houden wij elkaar scherp en blijven we in ontwikkeling. Daarnaast vragen de verschillen in groepen ook van ons dat we soms meer sturen en soms meer begeleiden.

Ook hier trekken we de conclusie dat we trots zijn op wat we tot nu bereikt hebben. We denken dat we op leerling, leerkracht en schoolniveau, systemisch én cyclisch werken aan loslaten, vertrouwen, balans zoeken tussen begeleiden en sturen. Werken met verschillen staat in onze basishouding voorop: "Je mag er zijn."

#### Indicatoren op schoolniveau

|      |                                                                                                                                        |
|------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.8  | Op de school heerst een cultuur van vertrouwen.                                                                                        |
| 1.9  | Leraren en overige medewerkers kunnen omgaan met verantwoordelijkheid en het aangeven van grenzen.                                     |
| 1.10 | Leraren en overige medewerkers komen de afspraken na.                                                                                  |
| 1.11 | De brede algemene vorming van leerlingen is richtinggevend.                                                                            |
| 1.12 | Het onderwijs wordt gegeven in een lerende organisatie waar leerlingen en leerkrachten zich kunnen ontwikkelen naar hun mogelijkheden. |

#### Evaluatie school

De Bundeling is een lerende organisatie, wij fungeren als PABO en Vista nest (opleiding leerkrachten en onderwijsondersteuners). Het team van de Bundeling is een Professionele Leergemeenschap waarin professioneel gedrag steeds opnieuw om onze aandacht vraagt, met veel nieuwe mensen is dit een punt dat we actief aan het oppakken zijn om onze professionele cultuur te blijven borgen.

We leren van en met elkaar. Dat doen we in een systeem van ten minste 7 studiedagen per jaar waarin we als team inhoudelijk leren van en met elkaar en doormiddel van teamscholing. In ons 4 jaren schoolplan en onze Dalton jaarplan staat waar we staan en waar we naar toe willen. De doelen zijn een logisch vervolg op eerdere stappen die we gemaakt hebben en zijn gericht op verder ontwikkelen van bestaande praktijken of het ontwerpen van nieuwe praktijken. In collegiaal overleg en indien nodig met externe deskundigheid, zetten we onze doelen uit en realiseren we die stap voor stap. Onze werkwijze is dat we teambreed een doel uitzetten; dat een klein groepje het project leidt (à la DOP groepen) en dat één persoon het proces als geheel bewaakt. Dat kan de intern begeleider, de directeur of een teamlid zijn. Bij het Daltonproces is dat de DACO, en het kan elk jaar een andere persoon zijn, zonder dat de continuïteit in gevaar komt. Dat heeft er mee te maken dat we doelgericht werken en dat er voortdurend heen en weer gepingpongd wordt tussen projectleden en team. Wij hebben natuurlijk ook een relatief klein team.

We zijn een betrokken, verantwoordelijk en lerend team. We werken met elkaar en zorgen voor elkaar en zijn ook niet mals voor elkaar. We dagen elkaar uit om de beste versie van jezelf te zijn vanuit de vingers van onze visie: je mag er zijn; je leert door te doen, je kunt het - je groeit, wat heb je nodig en leven is een kunst. Op die basis werken wij samen en dat maakt werken op De Bundeling iets waar je met ziel en zaligheid voor moet willen gaan. Daarin zijn we als mens en als leerkracht nooit 'af' maar wel altijd 'goed'.

---

## Reactie visitatieteam

Gedurende onze visitatiedag hebben we in alle lagen onderdelen van het nemen en geven van verantwoordelijkheid gezien.

Bij de jongste kinderen wordt al de mogelijkheid gegeven verplichte taken te plannen en dit zien we in de andere groepen ook terug.

Er worden mogelijkheden gegeven tot het stellen van eigen leerdoelen en ook kunnen de kinderen eigen keuzes maken in het volgen van instructies ( nu met instructies volgens EDI-model soms even wat minder).

Helaas biedt het tijdelijk onderkomen ook wat minder mogelijkheden tot het kiezen van een werkplek.

Kinderen kijken hun eigen werk na en reflecteren op hun taak in Social schools. De leerkracht bespreekt en geeft handvatten tot leren. In alle klassen hebben we de cirkels met de periodedoelen gezien. Deze hebben wel vaak een cognitieve insteek.

In de kind-ouder-leerkrachtgesprekken van november vertellen de kinderen hun ouders over wat ze geleerd hebben en wat ze de komende periode willen leren.

Ook de leerkrachten worden mogelijkheden geboden verantwoordelijkheden te nemen. Zo zijn er DOB-groepen, die het voortouw nemen schoolontwikkelingen te initiëren, maar ook binnen de groep worden ze uitgedaagd proeftuintjes op te zetten.

Wat we in alle groepen terugzien is het vertrouwen wat kinderen en leerkrachten elkaar geven om verantwoordelijkheid te kunnen schenken of nemen.

## 1.2 Zelfstandigheid

### School

#### Evaluatie school

#### Indicatoren op leerlingniveau

|     |                                                                                                    |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2.1 | De leerling neemt zelf initiatieven om zijn leerdoelen te bereiken.                                |
| 2.2 | De leerling vraagt hulp van anderen en helpt anderen als zij hem/ haar om hulp vragen.             |
| 2.3 | De leerling bepaalt mede hoe (werkvorm, tempo, plaats, tijd) hij/zij werkt aan de gestelde doelen. |
| 2.4 | De leerling kan omgaan met uitgestelde aandacht.                                                   |
| 2.5 | De leerling krijgt de gelegenheid het gemaakte werk zelfstandig na te kijken.                      |

#### Evaluatie school

Ik verwijs hiernaar hetgeen hierboven over de IK-doelen, de weektaak en het kwartiertjesrooster is vermeld.

Daarnaast hebben wij uit de audit van de stichting teruggekregen dat de 5 peilers van Dalton voor hen heel zichtbaar waren tijdens het bezoek. De ruimte voor zelfstandigheid en het eigenaarschap wat kinderen hierin nemen was voor hen heel zichtbaar. Ook de inspectie gaf ons in september terug dat er een hoge mate van betrokkenheid en zelfstandigheid zichtbaar was. Beide gaven aan dat het klassenmanagement hierin ondersteunend is.

Het gebruik van hal- en kamerpassen om te kiezen waar je wil werken draagt bij aan de zelfstandigheid van leerlingen. En door de ketting(groep  $\frac{1}{2}$ ) en het werken met timetimers maken we aan leerlingen duidelijk wanneer zij de leerkracht niet kunnen bevragen. Onze leerlingen kijken hun werk zelfstandig na (uiteraard in een opbouw van groep 3-8) waarbij ze weten waar het nakijkboekje te vinden is en wat wij van hen verwachten tijdens het nakijken en wat ze moeten doen met de resultaten van hun werk. Er werd altijd door leerlingen samen gewerkt op De Bundeling, dit heeft nu wat meer structuur gekregen, zie eerder toelichting hierop. Datzelfde geldt voor de zelfstandigheid van leerlingen: we gaan uit van wat je al kan. En kinderen kunnen veel meer dan je denkt!

#### Indicatoren op leraarniveau

|     |                                                                                                                                                                                                                                            |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2.6 | De leraar creëert de randvoorwaarden (taakgerichte werksfeer, organisatie, opdrachten/taken, materialen) die de leerlingen in staat stellen zelfstandig te kunnen werken, zodat zij in hun eigen tempo en op hun eigen wijze kunnen leren. |
| 2.7 | De leraar stimuleert leerlingen initiatieven te nemen en te tonen.                                                                                                                                                                         |
| 2.8 | De leraar biedt ruim tijd aan leerlingen om zelfstandig te kunnen werken.                                                                                                                                                                  |
| 2.9 | De leraar creëert voor de leerlingen de ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen.                                                                                                                                            |

### Evaluatie school

Er is door de leerkrachten een structuur ingericht met dagkleuren (onderbouw), een kwartiertjesrooster, een dag- of weekagenda (waarop de dagkleuren terugkomen), instructie op 3 niveaus, workshops over bepaalde deelvaardigheden (zoals tafeltjes of bewerkingen bv), ruimte voor zelfstandig werken (daltontijd). Er zijn periodetaken/ dag & weekopdrachten. Leerkrachten bespreken met leerlingen of ze hun planning geregeld krijgen, en bieden ruimte zodat leerlingen zelf ervaren of en hoe ze hun werk geregeld krijgen.

Buiten de ruimte m.b.t. het cognitieve leren, is er ruimte voor talenten binnen de maandsluitingen, de voorstellingen die (heterogeen) groepen organiseren, het open podium, het schoolkamp, en de activiteiten op vrijdag (brood bakken, kwartjesclub, moestuin).

We hebben hier al een redelijk doorgaande lijn in ontwikkeld en de afgelopen jaren verfijnd met het toevoegen van duurzaamheid en de sustainable development goals bij onze WO-projecten. We denken dat er nog ontwikkeling mogelijk is op een aantal gebieden die bij ons wat minder in de schijnwerper staan zoals cultuur, muziek en dans.

### Indicatoren op schoolniveau

|      |                                                                                                                     |
|------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2.10 | De school creëert voor de leraren en overige medewerkers de ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen. |
| 2.11 | De school stimuleert leraren en overige medewerkers initiatieven te nemen en te tonen.                              |

### Evaluatie school

We werken volgens een jaarkalender met een vast stramien waarin ruimte is voor collegiaal overleg, studiedagen, externe en interne visitaties, een coach- en inwerkprogramma voor nieuwe collega's indien van toepassing. We werken volgens de basisprincipes van Human Dynamics (HD) en zijn allen gecertificeerd Rots & Watertrainer.

Tijdens de 7 studiedagen die we op jaarbasis hebben, is er altijd een programma met in- of externe deskundigen, gekoppeld aan onze jaardoelen. Op de agenda staan punten die door enkele mensen binnen het team zijn voorbereid en ingebracht (dit laatste staat op om verder vorm te krijgen op De Bundeling (een format per vergadering die bij de

start van het schooljaar klaarstaat met ruimte voor eenieder om eigen punten in te vullen en voor te bereiden). We werken met DOP groepen passend bij onze ontwikkelthema's/schooldoelen.

We werken met gedeeld leiderschap, volgens het principe van "wie het weet, mag het zeggen", een DOP groep heeft mandaat om keuzes te maken voor het team, waarnodig zullen zij het team raadplegen.

Naast teamscholing vanuit de schooldoelen, hebben leerkrachten ruimte om eigen nascholingswensen te volgen. Zo zijn er leerkrachten die de scholing over Krachtig Anders leren, specialisatie Educational Needs, de opleiding bewegingsonderwijs, Met Sprongen vooruit en dergelijke gevolgd hebben. Ook is er intern een Beeldcoach beschikbaar.

Ons eigen beeld is dat er sprake is van gedeeld leiderschap in de aansturing van de school. We voelen ons echt samen verantwoordelijk voor de school. Dat maakt dat iedereen vanzelf initiatieven neemt op basis van waar jij goed in bent. Dit laatste vraagt wel om voortdurende aandacht en focus van ons allen. In de uitdaging van het huidige leerkrachten te kort en het vele opvangen daarvan staat het samen oppakken van ontwikkelingen van de school wel eens onder druk. Het samen verantwoordelijk voor de school en de kinderen zit in ons DNA vandaar dat wij ook bij hoge uitzondering groepen thuislaten. We vinden het ook belangrijk dat je wordt uitgedaagd om je te ontwikkelen op punten waar je potentie zit, maar waar je misschien nog wat te leren hebt.

---

## Reactie visitatieteam

Tijdens de visitatie hebben wij met gezien dat de kernwaarde zelfstandigheid duidelijk zichtbaar is binnen jullie school. Leerlingen werken zelfstandig aan hun doelen en opdrachten en laten zien dat zij goed weten wat er van hen wordt verwacht. Daarbij viel op dat leerlingen actief betrokken worden bij hun eigen leerproces: zij stellen persoonlijke doelen en werken daarnaast, naast hun weektaak, zelfstandig aan periodetaken. Ook durven leerlingen bewuste keuzes te maken rondom het volgen van (verlengde) instructies aan de hand van hun voortoets en nemen zij verantwoordelijkheid voor hun eigen werkproces. Het zelfstandig maken en nakijken van hun werk draagt bij aan eigenaarschap en zelfvertrouwen.

Daarnaast hebben wij leerkrachten gezien die op een passende Daltonmanier begeleiden. Jullie nemen een coachende rol aan door leerlingen ruimte te geven, vragen te stellen en hen richting te geven wanneer dat nodig is. Hierdoor ontstaat een leeromgeving waarin leerlingen gestimuleerd worden om zelf oplossingen te zoeken en verantwoordelijkheid te nemen voor hun ontwikkeling.

Ondanks de beperkte mogelijkheden van de huidige locatie en de kleinere inzet van de hal bij de midden- en bovenbouw, zagen wij dat leerlingen in de groepen taakgericht en zelfstandig aan het werk waren. Bij de kleuters werd de hal juist effectief benut. Hier zagen wij jonge leerlingen die zelfstandig materialen pakken en opruimen, doelgericht werken en de afspraken rondom plannen en werken goed kenden. Opvallend was dat hierbij weinig tot geen begeleiding nodig was.

Wij concluderen dat de kernwaarde zelfstandigheid binnen de school op een duidelijke en herkenbare manier wordt vormgegeven. De doorgaande lijn in het stimuleren van eigenaarschap en verantwoordelijkheid bij leerlingen is zichtbaar aanwezig en draagt bij aan een krachtige Dalton Leeromgeving.

## 1.3 Samenwerking

### School

#### Indicatoren op leerlingniveau

|     |                                                                                                                  |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3.1 | De leerling benut de gegeven tijd en gelegenheid om te oefenen en zich te bekwamen in samenwerkingsvaardigheden. |
| 3.2 | De leerling werkt op respectvolle wijze samen met leraar en medeleerlingen.                                      |

#### Evaluatie school

Binnen de dag- en weekroosters is er voldoende tijd voor leerlingen om samen te werken aan taken en opdrachten. Er zijn structuren voor ingericht zoals de periodetaak, de gerichte samenwerkingsopdrachten, de kamerpas en het maatjeswerk.

Ook hebben we de IK-doelen omschreven wat we van de leerlingen qua samenwerken, omgang met elkaar en verantwoordelijk zijn voor elkaar.

Dit onderdeel hebben we een jaar centraal gezet binnen de C (Collaboration) van Deep Learning, daarin is er in de klas, met de leerlingenraad en het team gekeken naar wat zie je, hoor je, voel je bij samenwerken. Ook heeft de MR een ledenraadpleging gedaan t.a.v. samenwerken met ouders en school.

Samenwerken vindt bij ons ook veelvuldig plaats buiten de leervakken, zoals schoolkamp, tijdens voorstellingen, tijdens projecten.

We werken met Rots & Waterkaarten bij grensoverschrijdend gedrag. En buiten op het schoolplein zitten 2 leerkrachten en lopen 2 leerlingen rond met gele hesjes die aanspreekbaar zijn om te helpen om conflicten of incidenten op te lossen.

We hebben een aantal keer per jaar een middag waarbij er spelletjes gedaan worden door een aantal leerlingen met bewoners van het naastgelegen verzorgingshuis.

Er worden geregeld activiteiten georganiseerd waarbij leerlingen groepsoverstijgende activiteiten voor en met elkaar doen (o.a., lentewandeling, spellenmiddagen, voorstellingen).

We werken samen met onze buurschool, de kinderopvang, buurtbewoners en ondernemers uit het dorp bij o.a. de verkeersveiligheid, de kleuter vierdaagse, de carnavalsoptocht, het 2-jaarlijkse kerst event.

#### Indicatoren op leraarniveau

|     |                                                                                                              |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3.3 | De leraar werkt op respectvolle wijze samen met collega's en leerlingen.                                     |
| 3.4 | De leraar geeft samen met collega's vorm aan de taak of leertaken, zoals deze in de school zijn afgesproken. |

|     |                                                                                                                        |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3.5 | De leraar kan verschillende vormen en niveaus van samenwerken toepassen.                                               |
| 3.6 | De leraar schept een pedagogisch veilig klimaat voor samenwerking met de leerlingen en tussen de leerlingen onderling. |

### Evaluatie school

Binnen De Bundeling gaan we met elkaar om op basis van gelijkwaardigheid. We noemen elkaar bij naam en zijn niet hiërarchisch georganiseerd. Wie het weet mag het zeggen. We zien elkaar: geven leerlingen een hand bij afscheid en staan dagelijks na school op het schoolplein om aanspreekbaar te zijn.

Als team werken we samen in de onder- of bovenbouw of in het gehele team aan de organisatie en ontwikkeling van de school.

Leeftijd of anciënniteit is geen reden om meer gewicht in de schaal te leggen in overleggen en bij besluiten die genomen worden. Wie het weet, mag het zeggen.

### Indicatoren op schoolniveau

|     |                                                                                                                                      |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3.7 | De school is een leefgemeenschap waarbinnen leerlingen, leraren en overige medewerkers op een zichtbare wijze samen leven en werken. |
| 3.8 | De school is een leerplek waar leerlingen en leraren al samenwerkend van en met elkaar leren.                                        |
| 3.9 | De school is een veilige oefenplek voor democratisering en socialisering.                                                            |

### Evaluatie school

Het is al eerder genoemd in een ander verband, maar er vinden voldoende activiteiten plaats waarin leerkrachten en leerlingen samenwerken aan activiteiten die niet direct cognitief leren zijn.

Brood bakken/ de moestuin/ de kwartjesclub/ de natuurtuin en het plein opruimen.

Leerlingen hebben klassentaken of schooltaken (de gemeenschappelijke ruimtes).

We hebben een leerlingenraad/ open podium/ herfstwandeling en vieringen/ schoolkamp.

*Leven is een kunst* is de vijfde vinger van onze visiehand en deze dekt de lading van deze daltonkernwaarde. Leven is een kunst betekent voor ons ook dat iedereen er mag zijn en dat we elkaar leren om ook mensen die anders zijn te accepteren en om samen te leven. Ook als het moeilijk wordt.

Alles bij elkaar is dit een daltonwaarde waar we heel trots op zijn binnen De Bundeling, omdat we deze leven.

---

## Reactie visitatieteam

We hebben vandaag in alle groepen vormen van samenwerken gezien. Het betrof echter de gebruikelijke manieren van samenwerken. Bij de onderbouw werken in hoeken, bij de andere groepen met je maatje of in je tafelgroepje.

Een coöperatieve werkvorm tijdens een instructie hebben we gemist.

Door de beperkingen van het noodgebouw (tekort aan ruimtes buiten de eigen klas) worden samenwerkvormen ook wel erg beperkt.

Samenwerken met een andere groep vindt plaats bij het werken aan een thema. Zo waren we vandaag te gast in het museum van de kunst bij de groepen 3 en 4. Wat een inspirerende manier om een thema mee af te sluiten. Onze museumgidsen vertelden ook vol trots welke werkstukken zij gemaakt hadden. Vanochtend waren ook de ouders uitgenodigd om een kijkje te komen nemen.

Zoals beschreven wordt er ook bij feesten klassendoorbroken samengewerkt.

In het kader van burgerschap wordt er ook naar mogelijkheden gezocht.

Structurele samenwerking met jongere kinderen vindt plaats bij het tutorlezen. Hier liggen volgens ons nog mooie uitdagingen om te ontdekken/uit te proberen. Mogelijkheden zouden bijvoorbeeld het vormen van maatjesgroepen die gezamenlijke activiteiten organiseren/ uitvoeren kunnen zijn of structureel voorlezen aan de kleuters.

De leerlingenraad zou hier ook een actievere rol in kunnen krijgen (*zie aanbeveling 1*).

## 1.4 Reflectie

### School

#### Indicatoren op leerlingniveau

|     |                                                                                                                          |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 4.1 | De leerling maakt een planning voor zijn taakwerk.                                                                       |
| 4.2 | De leerling stuurt zijn planning bij door de voortgang te overzien.                                                      |
| 4.3 | De leerling beziet het behaalde eindresultaat kritisch en neemt leerpunten mee naar een volgende planning van zijn taak. |
| 4.4 | De leerling reflecteert op zijn eigen gedrag en dat van zijn medeleerlingen.                                             |

#### Evaluatie school

Er wordt op verschillende manieren gereflecteerd op het werk, de aanpak, het proces en op het gedrag van leerlingen. Afhankelijk van de groep en leeftijd van de leerlingen vinden er wekelijks of dagelijks (aan het einde van de dag), of in het begin van de week reflectiegesprekken plaats.

In hogere groepen wordt op de achterkant van de weekagenda gereflecteerd hoe de week gegaan is en hoe je werk gegaan is, daarnaast schrijven zij wekelijks een reflectie in hun digitale portfolio.

Dagkleuren worden gebruikt om aan te geven in de (week)agenda wanneer taken gepland en gedaan zijn. Het verschilt per groep in vorm afhankelijk van leeftijd en ontwikkeling van de leerlingen. Volgend schooljaar willen we de weekagenda onder de loep nemen om te kijken wat doen we nog en wat niet, wat verdient aanpassing en hoe kunnen we nog meer ruimte creëren voor kinderen om zelf te plannen (uiteraard passend bij hun leeftijd en ontwikkelingsniveau).

Op de IK-doelen reflecteren leerlingen 5 keer per twee jaar middels een IK-doelenkaart en in een persoonlijk gesprek met de leerkracht. De uitkomsten van deze gesprekken worden gebruikt in de kindportfolio's. Dit onderdeel is dit schooljaar gefinetuned zie eerder in dit document. We hebben een digitaal portfolio en waar naast de cognitieve leerontwikkeling ook plaats is voor de IKdoelen en het kindontwikkelsprek.

We hebben buiten het kindontwikkelsprek een gesprekkencyclus van tenminste drie gesprekken:

- Kennismakingsgesprek (ouder-leerkracht)/ binnen een maand na de start schooljaar;
- kindportfolio gesprek (leerling rapporteert aan ouders en leerkracht) november;
- leerkrachtportfoliogesprek (leerkracht rapporteert aan leerling en ouders) maart.
- Op verzoek is een eindgesprek mogelijk aan het einde van het schooljaar.

Na een toets vullen leerlingen hun resultaat en wat heb je gescoord in op hun procentenkaart, dit onderdeel staat op om te bekijken wat we hiermee willen, wat bevalt, wat niet, wat levert het op, hoe kan het anders.

Leerlingen zetten doelen in hun digitale portfolio en beschrijven hoe ze eraan werken en wat ze bereiken.

Dit punt is zeker nog in ontwikkeling. We hebben veel structuren liggen waarbinnen reflectie kan plaats vinden. We denken wel dat de kwaliteit van de reflectie beter kan voor wat betreft de interpersoonlijke reflectie tussen leerlingen onderling en de kwaliteit van hun eigen reflectie.

#### Indicatoren op leraarniveau

|     |                                                                                                                                                    |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 4.5 | De leraar zet verschillende reflectiemethoden in.                                                                                                  |
| 4.6 | De leraar laat leerlingen reflecteren op de samenwerking.                                                                                          |
| 4.7 | De leraar laat leerlingen feedback geven op zijn eigen functioneren.                                                                               |
| 4.8 | De leraar is in staat om kritisch naar zijn werk te kijken en gebruikt evaluatie, reflectie en feedback van anderen om zich verder te ontwikkelen. |

#### Evaluatie school

Voor een deel is dat hierboven al beschreven.

De leerkracht betreft leerlingen in reflectie in groepjes. Iedere dag is een ander groepje aan de beurt waar de leerkracht aansluit en mee reflecteert op het werken in dat groepje. Er vinden regelmatig klassengesprekken plaats. Die vinden extra plaats als er sprake is van bijzonderheden of incidenten.

De leerkrachten bieden de kinderen de tools om de dingen die ze nodig hebben te ontdekken en daarin te leren.

In de bovenbouw wordt de toets vooraf bekeken en wordt aan kinderen gevraagd om te bedenken wat ze nodig hebben om hem voldoende te kunnen maken óf wordt hen gevraagd om aan te geven hoe ze denken dat ze hem gaan maken.

We hanteren variabele manieren waarop we leerlingen richten op doelen. Voorbeelden zijn dat leerlingen voorafgaand aan een blok kijken wat kan ze al kunnen en wat ze nog moeten gaan leren om de toets te maken. Daar worden vervolgens doelen aan gekoppeld, bijvoorbeeld na de vooraftoets van rekenen, wat kan ik en wat heb ik nog te leren.

Er worden verschillende middelen ingezet waarmee de leerlingen inzicht kunnen krijgen in het eigen functioneren. Leerlingen reflecteren op hun werk en hun samenwerken. Leerkrachten reflecteren op hun werk in het personeels- en beoordelingsgesprek of in de groepsbesprekingen met de intern begeleider.

Daarnaast is reflecteren een vast onderdeel bij alle activiteiten en nieuwe ontwikkelingen in onze school.

#### Indicatoren op schoolniveau

|      |                                                                                              |
|------|----------------------------------------------------------------------------------------------|
| 4.9  | De school stelt leraren en overige medewerkers in de gelegenheid van en met elkaar te leren. |
| 4.10 | De school hanteert een doorgaande lijn m.b.t. reflectie op leerlingniveau.                   |

#### Evaluatie school

Hiervoor verwijzen we naar bovenstaande wat we aangegeven hebben over het werken met studiedagen, het werken in bouwen, het bouwoverleg, de interne beeldcoaching en het delen van elkaars werkwijze en parktijken in DOP-groepen en in informele overleggen.

---

## Reactie visitatieteam

Met betrekking tot reflectie zien wij kansen om verder te versterken hoe leerlingen zicht krijgen op hun leerproces. Denk hierbij goed na over de wijze waarop reflectie wordt vastgelegd en hoe procesgerichte feedback structureel kan worden vormgegeven binnen de school. We zien dat er nu nog verschillen bestaan tussen groepen en leerkrachten, waardoor een herkenbare doorgaande lijn ontbreekt. Een gezamenlijke aanpak, met een duidelijke opbouw per bouw, kan bijdragen aan meer herkenbaarheid, eigenaarschap en verdieping in het reflecteren van leerlingen.

Het zou mooi zijn om een doorgaande lijn voor reflectie te ontwikkelen en te implementeren van groep 1 tot en met 8. Leg hierin vast:

- welke reflectievaardigheden per bouw centraal staan;
- hoe leerlingen vóór, tijdens en na lessen en projecten procesgericht reflecteren;
- hoe reflectie zichtbaar wordt vastgelegd in het digitale portfolio binnen Social schools;
- welke verwachtingen gelden voor leerlingen en leerkrachten;
- hoe leerkrachten zicht houden op de persoonlijke leerdoelen en vervolgacties van leerlingen.

Zorg ervoor dat leerlingen actief werken aan de verbeterpunten die voortkomen uit hun eigen reflecties en dat de voortgang hierop structureel wordt gevolgd en besproken. Borg de werkwijze schoolbreed, zodat reflectie niet leerkrachtafhankelijk is, maar herkenbaar en zichtbaar binnen alle groepen (*zie aanbeveling 2*).

## 1.5 Effectiviteit/ doelmatigheid

### School

#### Indicatoren op leerlingniveau

|     |                                                                                                 |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 5.1 | De leerling behaalt zijn leerdoelen die passen bij zijn persoonlijke ontwikkeling.              |
| 5.2 | De leerling gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn leertijd.                  |
| 5.3 | De leerling is actief bezig met de taak en maakt efficiënt gebruik van zijn keuzemogelijkheden. |

#### Evaluatie school

Binnen de school werken we met doelen vanuit de methoden alsook met doelen die we zelf stellen middels taakbrieven of groepsdoelen.

We volgen de leerling in zijn ontwikkeling en we bieden ruimte om doelen te behalen. Deels in een groepstempo, deels in een persoonlijk tempo. (Zo kunnen er bij ons leerlingen rondlopen die lezen in groep 3 en rekenen in groep 4).

Onze leerlingen scoren op de citotoetsen/ LIB steeds vaker wat we van hen verwachten. Dat komt omdat we sinds kort de vraagstelling van de LIB toetsen met kinderen oefenen zodat zij ook daar kunnen laten zien wat ze ontwikkeld hebben. Onze bijzondere leerling populatie, relatief veel zorgniveau 3 en 4 leerlingen, maken dat we niet altijd het landelijk gemiddelde passend bij onze schoolweging halen. Het aandeel leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte ligt in sommige van de groepen op > 40-%. Het huidige schooljaar zijn de resultaten van de doorstroom toets passend bij hetgeen wij van de kinderen in de klas hebben gezien. Onze uitstroom naar het VO is goed en de doorstroom daar op het gewenste niveau. Door de dakpan constructie lijkt het hier en daar dat onze adviezen te hoog zijn, maar als we daar dieper op inzoomen zit vrijwel iedereen ook na 3 jaar op de plek die we voorzien hadden.

We werken met groepsplannen per groep; we hebben een groepsoverzicht waarin voor elk kind staat beschreven wat zwakke en sterke punten zijn en welke onderwijsbehoefte de leerling heeft. We zijn zoekende in het verrijkingsaanbod binnen de groep, dit stond als ontwikkelpunt voor dit schooljaar gepland, maar een inspectiebezoek heeft de koersverandert richting onze al ingeslagen EDI weg versnelt. EDI heeft dit schooljaar voorrang gekregen boven al het andere (herstelopdracht inspectie).

We werken met Ik-doelen voor wat betreft de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen en daarnaast met Rots & Water lessen in elke groep. We volgen de SEO-ontwikkeling naast de Ik-doelen ook middels de LIB toetsen.

Al met al vinden we dat we uit onze leerlingen halen wat erin zit.

#### Indicatoren op leraarniveau

|      |                                                                                                                                                  |
|------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 5.4  | De leraar behaalt zijn leerdoelen.                                                                                                               |
| 5.5  | De leraar gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn lestijd.                                                                      |
| 5.6  | De leraar zorgt voor afwisseling van leeractiviteiten tijdens de les.                                                                            |
| 5.7  | De leraar stemt de instructie en het leerstofaanbod af op de leerbehoeften en leermogelijkheden van zijn leerlingen.                             |
| 5.8  | De leraar daagt leerlingen uit het beste uit zichzelf te halen.                                                                                  |
| 5.9  | De leraar geeft leerlingen een uitdagende motiverende taak die past bij het niveau, de interesse en het (werk)tempo van de individuele leerling. |
| 5.10 | De leraar analyseert de leerproblemen van leerlingen die de leerdoelen niet halen.                                                               |

#### Evaluatie school

We nooit klaar zijn met groeien en ook omdat de behaalde doelen altijd weer een verbetering en verdieping kunnen krijgen zijn we altijd opzoek naar de volgende stap.

We hebben (zie ook hierboven genoemd) een kwaliteitscyclus op school van personeelsgesprekken waarin we reflecteren op onze eigen ontwikkelingslijn en waarin we uitgedaagd worden om aan de volgende ontwikkeldoelen te werken.

Het afstemmen van de instructie en het leerstof aanbod daarbij binnen de instructie heeft dit schooljaar onze volle aandacht. We hebben samen gekozen voor EDI welke we aan het eind van de scholingsronde Dalton specifiek gaan maken. Eerst EDI in de vingers krijgen en dan verfijnen naar een Dalton Bundeling wijze.

Met de leerlingen werken we in 3 niveaus en we gebruiken daarvoor instructietafels of bankjes en werkvormen zoals periodetaken, workshops, WO- opdrachten.

We vinden het nog steeds moeilijk om onze begaafdere leerlingen werkelijk motiverende taken te geven waarmee zij ook zelf het gevoel krijgen een zinvolle opdracht te vervullen. Dat blijft zoeken en zeker gezien de grote verschillen onderling tussen begaafde leerlingen in wat zij nodig hebben van ons. De geplande scholing hoe ons aanbod vergroten in de groep is uitgesteld naar volgend schooljaar n.a.v. het inspectiebezoek.

Na elke afgenomen toets analyseren we en stemmen we ons aanbod af. Twee keer per schooljaar nemen we zowel de methodetoetsen als de LIB toetsen onder de loep onze kwaliteit van onderwijs schoolbreed te bekijken en af te stemmen/ bij te stellen waarnodig. We stemmen ons onderwijsaanbod af op de behoefte van de leerlingen. We maken groepsplannen op basis van de groepsoverzichten en leerkrachten bespreken hun bevindingen in de groepsbesprekingen met de intern begeleider en na de medio afname ook in de bouw om van en met elkaar te leren en ons onderwijs te verbeteren.

Het blijft zoeken naar vormen van noteren die minimale inzet en maximaal resultaat opleveren.

#### Indicatoren op schoolniveau

|      |                                                                                                                                                    |
|------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 5.11 | Het onderwijs is door een efficiënte inrichting van tijd, ruimte en middelen doelmatig en gericht op het behalen van de noodzakelijke opbrengsten. |
| 5.12 | De school hanteert een doorgaande lijn van de daltoncompetenties van leerlingen en personeel.                                                      |
| 5.13 | De school biedt leerlingen ondersteuning en/of passende zorg als zij de leerdoelen niet halen.                                                     |

#### Evaluatie school

In een zorgoverzicht maken we inzichtelijk welke van onze leerlingen ondersteuning behoeven en of zij die noodzakelijke ondersteuning van ons krijgen of van externe begeleiders.

Met het invullen van de Ik-doelen en het bespreken daarvan bij de kindgesprekken en portfoliogesprekken houden we zicht op een doorgaande lijn van de daltoncompetenties.

Waarnodig buigen we gepast en verantwoord af, te allen tijde zoeken we naar wat kinderen nodig hebben om de volgende stap in hun ontwikkeling te kunnen zetten. We durven met trots te zeggen dat onze school werkelijk passend onderwijs biedt. (Met alle implicaties en consequenties die dat met zich meebrengt.)

---

## Reactie visitatieteam

De kernwaarde effectiviteit en doelmatigheid is duidelijk zichtbaar binnen jullie school. Leerlingen gaan efficiënt en verantwoordelijk om met hun leertijd en laten een taakgerichte werkhouding zien. In alle groepen werken leerlingen aan doelen die aansluiten bij hun persoonlijke ontwikkeling. Daarbij zagen wij in de bovenbouw dat doelen bij rekenen en spelling doelgericht worden aangepast op basis van de resultaten van voorttoetsen. Dit zorgt voor eigenaarschap en betrokkenheid bij het eigen leerproces van de leerlingen. Dit kan nu nog verder worden uitgebouwd naar het bedenken van hoe jullie kinderen met een verrijkte onderwijsbehoefte nog beter kunnen bedienen en op welke manier jullie dat op school vorm willen geven.

Leerlingen lijken goed inzichtelijk te hebben in waar zij staan binnen hun ontwikkeling en welke stappen zij willen zetten. Wij adviseren om hier als team gezamenlijke, teambrede afspraken over te blijven maken, zodat de doorgaande lijn in doelgericht werken en het inzichtelijk maken van ontwikkeling nog sterker wordt geborgd binnen alle groepen van de school.

Daarnaast hebben wij met veel enthousiasme gekeken naar het kunstproject in de onderbouw. De afwisselende werkvormen zorgden zichtbaar voor grote betrokkenheid,

enthousiasme en actieve deelname van de leerlingen. De afsluiting, waarbij een museum werd nagebootst, was een prachtig voorbeeld waarin alle Daltonprincipes samenkwamen. Dit project laat op inspirerende wijze zien hoe betekenisvol onderwijs vorm krijgt binnen jullie school. Wij moedigen jullie aan om deze mooie voorbeelden schoolbreed zichtbaar te maken en alle leerlingen en teamleden hiervan mee te laten genieten, omdat dit echt een parel binnen de school is.

Daarnaast vertrouwt het visitatieteam erop dat het onderdeel EDI door het team verder wordt opgepakt en uiteindelijk op een eigen, bij de Bundeling passende manier vorm zal krijgen binnen het Daltononderwijs. Wij zien hierin mooie kansen om de balans tussen instructie, eigenaarschap en zelfstandigheid verder te versterken.

Wij zien een school waarin doelgericht werken, betrokkenheid en betekenisvolle activiteiten zichtbaar bijdragen aan een (Dalton)leeromgeving waarin leerlingen effectief leren omgaan met hun tijd, talenten en ontwikkeling.

## 1.6 Borging als voorwaarde

### School

#### Indicatoren op schoolniveau

|      |                                                                                                                                            |
|------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 6.1  | De school werkt planmatig aan de daltonontwikkeling en beschrijft dit in een daltonbeleidsplan.                                            |
| 6.2  | De school geeft aan hoe de daltonontwikkeling wordt aangestuurd, bv. door een daltoncoördinator.                                           |
| 6.3  | De school draagt haar daltonidentiteit uit. (Schoolgids, website, folders etc).                                                            |
| 6.4  | De school heeft daltonscholing in het scholingsplan opgenomen.                                                                             |
| 6.5  | De school benut de daltonmogelijkheden van het gebouw.                                                                                     |
| 6.6  | De school enquêteert regelmatig de leraren, de ouders en de leerlingen over de daltonontwikkeling en de kwaliteit van het daltononderwijs. |
| 6.7  | De school is actief betrokken bij dalton-regioactiviteiten, waarbinnen zij vertegenwoordigd is.                                            |
| 6.8  | De leerlingen worden betrokken bij de daltonontwikkeling van de school.                                                                    |
| 6.9  | De ouders worden betrokken bij het ondersteunen van de dalton-ontwikkeling van de school.                                                  |
| 6.10 | Het schoolbestuur ondersteunt de school in haar daltonontwikkeling.                                                                        |

#### Evaluatie school

In de bijlagen die we de visitatiecommissie gestuurd hebben, zijn de bewijsstukken te vinden die de items 6.1 tot en met 6.3 aantonen.

We hanteren het adagium: wij laten ons door het gebouw niet beperken in het onderwijs wat we geven. Dus ook binnen de mogelijkheden van onze tijdelijke locatie zoeken we naar wegen om dat te doen wat wij gewend zijn om te doen en onze kinderen willen blijven bieden. We zijn heel blij dat dit schooljaar nog gestart gaat worden met ons nieuwe schoolgebouw passend bij onze manier van werken.

Wij hebben de afgelopen 3 jaar niet kunnen deelnemen aan daltonregio-activiteiten omdat we door ziekte en personeelstekorten geen mensen konden vrijspelen om te gaan. De bijeenkomst in het najaar van 2025 is bezocht door onze nieuwe Daco, dit heeft veel inspiratie gebracht. We hebben in schooljaar 2022-2023 de daltonregio scholen bij ons mogen ontvangen, dat was een zeer waardevolle dag. We hebben 2 schooljaren terug Verdi scholen bezocht die ons Deep Learning netwerk vallen. Dit om ons Deep Learning aanbod te verrijken en daarmee Dalton+ te gaan realiseren. Het ten uitvoerbrenge van hetgeen we daar gezien hebben en mee wilden nemen naar onze school is eveneens door ziekte en personeelstekorten geparkeerd. Komend schooljaar willen we hier een vervolgstap inzetten bij ons op school. In 2023 is de directeur samen met o.a. de oudirecteur van De Bundeling op bezoek geweest bij Deep Learning scholen in Canada.

Vanzelfsprekend betrekken we allereerst de MR bij onze ontwikkeling. Alle andere ouders betrekken we door het jaarlijks (om en om) organiseren van een ouder-meedenkavond en een ouder-beleidsavond. Tijdens de ouderbeleidsavond bieden we workshops aan over thema's die in de school actueel zijn. In 2016 was dat de eerste kennismaking van ouders met onze wens om daltonschool te worden.

Tijdens de ouder-meedenkavonden gaan we met ouders met de benen op tafel volgende de waarderend onderzoeksmethode (Appreciative Inquiry).

#### Leerlingen

Naar aanleiding van beelden die de toenmalige directeur gemaakt heeft om ons besluit wel of niet daltonschool te worden te onderbouwen, heeft zij in de meeste groepen gevraagd wat de kinderen ervan zouden vinden als we daltonschool werden. Zij heeft daarbij ook laten zien wat dan een daltonschool zou zijn. Het laconieke antwoord was: "nou ja dat doen we toch al." Voor de leerlingen was er op dat moment niet zoveel dat dan zou veranderen.

We beschikken ook over een leerlingenraad die betrokken wordt om haar zegje te doen over de school en de manier waarop wij samen leven en werken.

Ons College van Bestuur hebben wij formeel om toestemming gevraagd om daltonschool te worden. Zij hebben daar mee ingestemd en hebben ons gesteund door ons met voorrang te geven om onze huisstijl en pr-campagnes met hulp van een extern communicatiebureau vorm te geven. Daaruit zijn prachtige folders, flyers en een heel mooi filmpje ontstaan. Het huidige College van Bestuur vindt diversiteit binnen de stichting eveneens belangrijk en daarmee ook het bestaan van onze Daltonschool De Bundeling.

We blijven leren van en met elkaar belangrijk vinden, dat is o.a. zichtbaar in de opleidschool die wij zijn. Wij bieden een plek aan studenten van de PABO die het vak van leerkracht leren, maar ook aan studenten van VISTA die bezig zijn om zich de vaardigheden van onderwijsassistent eigen te maken.

---

## Reactie visitatieteam

De "Bundelingse manier" van werken vereist duidelijke afspraken die ervoor zorgen dat alle neuzen dezelfde kant op staan. Dat merkten we vandaag ook tijdens onze klassenbezoeken en tijdens de gesprekken.

Dat vonden we in de stukken echter een stuk minder duidelijk terug. Dat maakt het voor nieuwe collega's lastig om erachter te komen wat nou de regels/afspraken zijn.

Zo is het daltonboek voor insiders misschien een duidelijk document, maar wij konden er niet mee uit de voeten.

Een document waarin duidelijk en concreet beschreven staat hoe er op De Bundeling gewerkt wordt zou echt uitkomst bieden.

Wellicht zou hierin dat ook plek ingeruimd kunnen worden voor een uitgewerkt tijdspad voor ontwikkelingen die de komende jaren ingezet gaan worden om jullie daltononderwijs op een nog hoger plan te brengen (*zie aanbeveling 3*).

## 2. Ontwikkelvermogen

---

### Parels van de school

Wij zijn er trots op dat veel ouders hun kind aan ons toevertrouwen en met ons samen willen werken aan onze mooie school. We hebben onze school van 135 leerlingen in 2018 zien groeien naar het aantal van 207 leerlingen nu. Daarnaast zijn we trots op het gegeven dat zowel inspectie als de audit commissie ons heeft teruggegeven dat we een sterk pedagogisch klimaat hebben waarin we de kinderen zien en dat ons klassenmanagement een goede doorgaandlijn laat zien. Ze zagen beide betrokken kinderen die zich verantwoordelijk voelen voor elkaar en hun omgeving. Het is mooi om van hen maar ook van ouders terug te horen dat ze zien wat we zeggen dat we doen waar we voor staan.

---

### Ontwikkel- en onderzoeksvragen

Zie eerder benoemde punten hierboven in wat we te ontwikkelen hebben en ook wanneer we daarmee aan de slag willen gaan.

---

### Netwerken, kennisdeling, samenwerking

(welke (dalton)netwerken benut je, waar haal je expertise vandaan?)

We maken deeluit van het Daltonnetwerk regio zuid, de bijeenkomst in het najaar is bezocht door onze nieuwe Daco. Daarnaast maken we deeluit van het Deep Learning netwerk dat is ondergebracht bij Onderwijs Maak Je Samen.

---

### Onze verwachting van de uitslag van de visitatie

(tussentijdse visitatie of niet)

Wij verwachten dat de kernwaarden van Dalton zichtbaar zullen zijn voor de visitatiecommissie in onze school. De dingen die wij terugkregen van het inspectiebezoek in september 2025 en de audit van de stichting eind maart 2026, lieten ons zien dat wat wij belangrijk vinden, onze waarden inclusief de Daltonwaarden te zien en te voelen waren in onze school. Daarnaast is een spiegel een mooi moment om stil te staan bij datgene dat we nog te ontwikkelen of te verfijnen hebben.

---

## Waar staat onze school bij de volgende visitatie?

Bij de volgende visitatie zijn wij de Dalton+ school die wij voor ogen hebben waarin EDI op een Dalton Bundeling wijze een vaste plek heeft in onze klassen en waar de onze kinderen binnen de LIB toetsen en op de doorstroomtoets scoren wat bij hen past. Daarnaast is ons aanbod voor de begaafde leerling onze gereedschapskist om hen te bedienen gevuld en zichtbaar in onze klassen/lessen.

---

## Reactie visitatieteam

We hebben vandaag mogen genieten van een school waar een zeer prettig pedagogisch klimaat heerst. Zowel in de groepen tussen de kinderen onderling als tussen kinderen en leerkracht en teamleden onderling voert onderling respect en vertrouwen de boventoon. Natuurlijk zijn er allerlei redenen op te noemen waarom jullie daltononderwijs niet zo optimaal is als jullie voor ogen hebben, maar dan doe je jezelf tekort.

Wij hebben vandaag een aantal mooie parels gezien waar jullie trots op mogen zijn. Een mooi voorbeeld was de afsluiting van het thema kunst in de groepen 3 en 4.

Er staat een mooi fundament om op voort te borduren. Dat inzicht hebben jullie, waardoor de aanbevelingen ook prima binnen de toekomstvisie van De Bundeling passen.

We merkten vandaag ook een duidelijk enthousiasme om nieuwe ideeën uit te proberen in de eigen groep en die met anderen te delen. Let er echter wel op dat je deze ook bespreekt, bijstelt, evalueert en borgt in het daltonboek (*zie aanbeveling 3*).

Goed dat er ook weer verbinding is met andere daltonscholen in de regio. Leren van en met elkaar past ook prima bij de daltongedachte.

### 3. Gedeeld eigenaarschap

Uit de gesprekken met:

---

#### leerlingen(raad)

Gesprek met: leerlingen uit groep 6 en 8

Tijdens het gesprek met de leerlingenraad werd zichtbaar dat leerlingen zich betrokken voelen bij de school en ervaren dat zij mee mogen denken over onderwerpen die belangrijk zijn voor hun leer- en leefomgeving. Leerlingen gaven aan dat de leerlingenraad vooral meedenkt over zaken rondom het nieuwe schoolgebouw, zoals de inrichting van ruimtes, speeltoestellen en voorzieningen voor verschillende bouwen. Het bezoek aan andere scholen om inspiratie op te doen voor de nieuwbouw werd door de leerlingen als waardevol ervaren. Zij vonden het mooi dat hun ideeën daadwerkelijk serieus werden genomen en terugkomen in de plannen voor de nieuwe school.

De leerlingen ervaren de school als een veilige en vertrouwde omgeving waarin zij zichzelf kunnen zijn en waarin leerkrachten en leerlingen voor elkaar klaarstaan. Opvallend was de gelijkwaardige omgang tussen leerlingen en leerkrachten; leerlingen spreken leerkrachten aan bij hun voornaam en geven aan dat dit bijdraagt aan een veilig en open klimaat. Ook gaven leerlingen aan dat zij terecht kunnen bij leerkrachten wanneer er sprake is van plagen of zorgen en dat hier aandacht voor is binnen de school.

Daarnaast werd duidelijk dat leerlingen goed kunnen benoemen wat de school voor hen tot een Daltonschool maakt. Zij ervaren keuzevrijheid in hun werk, mogen zelfstandig keuzes maken in hun planning en geven aan dat zij verantwoordelijkheid krijgen voor hun eigen leerproces. Ook de mogelijkheid om samen te werken en andere leerlingen te helpen, bijvoorbeeld bij activiteiten in lagere groepen, werd door leerlingen als positief benoemd en zouden ze meer willen doen.

Het visitatieteam zag tegelijkertijd kansen om de rol van de leerlingenraad verder te versterken. Leerlingen gaven aan dat de raad momenteel vooral een overlegfunctie heeft en minder gericht is op het daadwerkelijk organiseren van activiteiten of het structureel ophalen van ideeën vanuit de groepen. Ook de communicatie tussen de leerlingenraad en de groepen kan verder uitgebouwd worden, zodat leerlingen nog meer ervaren dat hun stem gehoord wordt en invloed heeft op ontwikkelingen binnen de school. Een betere zichtbaarheid van de raad binnen de schoolmuren zou ook kunnen helpen.

Wat tijdens het gesprek vooral opviel, was de openheid waarmee leerlingen spraken over hun school, hun sterke gevoel van veiligheid en verbondenheid en het vertrouwen dat zij hebben in de leerkrachten en de school als geheel.

---

## Ouders

Gesprek met: twee ouders van de school

Tijdens het gesprek vertelden beide ouders uitgebreid over hun ervaringen met de school, de reden waarom zij bewust voor De Bundeling hebben gekozen en hoe zij de ontwikkeling van hun kinderen ervaren.

Beide ouders gaven aan dat zij bewust hebben gekozen voor een school waar zelfstandigheid, eigenaarschap en ontwikkeling centraal staan. Zij herkennen deze uitgangspunten duidelijk in de dagelijkse praktijk van de school.

Verder ervaren ouders de school als veilig, warm en laagdrempelig. Ze voelen zich gehoord door het team en ervaren de communicatie als open en ondersteunend. De nieuwsbrieven in en het gebruik van Social Schools werden als uitgebreid en informatief omschreven.

Ook de portfoliogesprekken werden positief benoemd. Ouders ervaren deze gesprekken als ontwikkelingsgericht en ondersteunend. Vooral het samen kijken naar doelen, ontwikkeling en persoonlijke groei van het kind wordt gewaardeerd.

Tijdens het gesprek kwam duidelijk naar voren dat de ouders veel aandacht ervaren voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen. Thema's zoals samenwerken, omgaan met emoties, sociale veiligheid en reflecteren op gedrag krijgen volgens hen zichtbaar aandacht binnen de school.

Een belangrijk onderwerp binnen het gesprek was eigenaarschap en zelfstandigheid. Beide ouders herkennen dat kinderen veel verantwoordelijkheid krijgen.

Voorbeelden die genoemd werden:

- zelf keuzes maken in activiteiten;
- zelfstandig werken;
- samenwerken aan opdrachten;
- eigen spullen verzorgen;
- verantwoordelijkheid dragen voor taken.

Daarnaast kwam het onderwerp technologie en mediawijsheid uitgebreid aan bod. Een van de ouders gaf aan dat hij het belangrijk vindt dat scholen bewust nadenken over smartphonegebruik, tablets en digitale middelen. Hij noemde ontwikkelingen uit andere landen waarbij kritisch wordt gekeken naar schermgebruik binnen het onderwijs. Hij zou graag zien dat de school hierin actief meedenkt en mogelijk een bredere discussie voert over verantwoord technologiegebruik. Kinderen moeten leren omgaan met technologie, maar op een bewuste en verantwoorde manier.

Ouders spraken hun zorg uit over de beperkte ouderbetrokkenheid bij activiteiten en vrijwilligerswerk. Zij hadden verwacht dat ouders die bewust voor Daltononderwijs kiezen zich actiever zouden inzetten voor de school. Hij noemde dat betrokkenheid bij ouderraad en activiteiten soms lastig te organiseren is.

Gedurende het gesprek was de toon van beide ouders zeer positief. Zij ervaren De Bundeling als:

- een veilige school;
- een warme school;
- een ontwikkelingsgerichte school;

- een school waar kinderen gezien worden;
- een school waar eigenaarschap en samenwerking centraal staan.

Aan het einde van het gesprek gaven beide ouders de school een hoge waardering. “een acht plus”.

De visitatiecommissie kreeg uit het gesprek het beeld van ouders die bewust kiezen voor de Daltonvisie van de school en die veel vertrouwen hebben in de manier waarop De Bundeling kinderen begeleidt in hun cognitieve, sociale en persoonlijke ontwikkeling.

---

## Medewerkers

De open sfeer binnen de schoolmuren van De Bundeling, die in het verslag al herhaaldelijk genoemd en geroemd wordt, proef je duidelijk tijdens de pauzes in de “teamkamer” en ook in de klassen. Er heerst een duidelijke professionele pedagogische cultuur, wat we ook terughoren van kinderen, ouders en bestuurder, maar ook is er “een honger” om het daltononderwijs op deze school op een hoger plan te brengen. Er zijn DOB-groepen gemaakt om nieuwe ontwikkelingen aan te sturen. Hierin wordt de leerkrachten verantwoordelijkheid geboden hun steentje aan verdere groei bij te dragen.

---

## schoolleiding en daltoncoördinator

Schoolleider en daltoncoördinator

Tijdens het gesprek met de directeur en de daltoncoördinator werd duidelijk dat de school de afgelopen jaren te maken heeft gehad met verschillende organisatorische uitdagingen, waaronder personele wisselingen, ziektevervanging, tijdelijke huisvesting en aanvullende opdrachten vanuit de inspectie. Ondanks deze omstandigheden ervaart het visitatieteam een grote betrokkenheid en veerkracht binnen het team. Er wordt bewust gekeken naar wat wél mogelijk is en keuzes worden steeds gemaakt vanuit de behoeften van het kind.

De school profileert zich als een openbare daltonschool waarin ouders bewust kunnen kiezen voor een onderwijsvisie die past bij hun kind. Daarbij staat het welzijn en de ontwikkeling van ieder kind centraal. Het team spreekt vanuit een inclusieve visie op onderwijs, waarbij kinderen met uiteenlopende onderwijs- en ondersteuningsbehoeften zoveel mogelijk binnen de school worden begeleid. Tijdens het gesprek werd zichtbaar hoe sterk het team gericht is op samenwerking, gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen en het zoeken naar mogelijkheden in plaats van beperkingen.

Het visitatieteam hoorde daarnaast een duidelijke ambitie om de daltonontwikkeling verder op te pakken zodra er meer ruimte ontstaat binnen de organisatie. Ontwikkelingen rondom deep learning, hoogbegaafdheid en het verder uitwerken van doorgaande lijnen zijn door omstandigheden tijdelijk naar de achtergrond verschoven, maar blijven nadrukkelijk in beeld voor de komende jaren.

Op het gebied van reflectie geeft de school aan dat dit dagelijks zichtbaar is binnen de groepen, met veel aandacht voor procesgerichte feedback en kindgesprekken. Leerlingen werken met persoonlijke doelen en portfolio's en worden gestimuleerd om na te denken over hun eigen ontwikkeling, talenten en leerproces. Het team erkent tegelijkertijd dat het vastleggen van reflectie en het zichtbaar maken van groei nog verdere ontwikkeling vraagt. Hier liggen kansen om schoolbreed meer eenduidigheid en een doorgaande lijn aan te brengen.

Ook werd gesproken over de implementatie van EDI naar aanleiding van de inspectieopdracht. Het team kiest er bewust voor om eerst gezamenlijk de basis van EDI goed onder de knie te krijgen, om dit vervolgens op een manier vorm te geven die passend blijft binnen de daltonvisie van de school. Het visitatieteam heeft er vertrouwen in dat hierin een goede balans gevonden zal worden tussen effectieve instructie, eigenaarschap en zelfstandigheid van leerlingen.

Gedurende het gesprek proefden wij een open en eerlijke houding, een sterk pedagogisch bewustzijn en een team dat gezamenlijk verantwoordelijkheid draagt voor de ontwikkeling van alle leerlingen.

---

## bestuurder(s)

### Kwaliteitsmedewerker

Tijdens het gesprek met de kwaliteitsmedewerker van KOM Leren werd duidelijk dat De Bundeling wordt gezien als een school die sterk in ontwikkeling is en voortdurend zoekt naar manieren om het onderwijs nog beter af te stemmen op de behoeften van de leerlingen en de omgeving. Vanuit de stichting wordt de school ervaren als een leer- en leefgemeenschap die dicht bij de wijk staat en bewust nadenkt over wat de populatie vraagt van het onderwijsaanbod.

De kwaliteitsmedewerker benoemde een duidelijke “honger” binnen het team om het goede te doen voor kinderen. Daarbij werd vooral de sterke pedagogische basis van de school genoemd. Het team kijkt goed naar wat leerlingen nodig hebben en zoekt actief naar mogelijkheden om passend onderwijs te bieden. De inclusieve visie van de school werd nadrukkelijk benoemd: kinderen zijn welkom en er wordt vanuit mogelijkheden gedacht in plaats van beperkingen.

Ook op het gebied van daltononderwijs werd een duidelijke herkenbaarheid ervaren. In de gesprekken en tijdens observaties ziet de stichting veel elementen terug die passen bij de Daltonvisie, zoals zelfstandigheid, eigenaarschap, keuzevrijheid en het actief betrekken van leerlingen bij hun eigen ontwikkeling. De manier waarop leerkrachten met leerlingen omgaan en het respectvolle pedagogische klimaat werden daarbij als sterke punten benoemd.

Daarnaast werd aangegeven dat de school zich momenteel sterk ontwikkelt in het geven van effectieve instructie. De stichting ziet dat het team bewust zoekt naar een goede balans tussen de daltonvisie en nieuwe onderwijskundige inzichten, zoals EDI. Daarbij wordt benadrukt dat beide elkaar juist kunnen versterken wanneer hierover blijvend het professionele gesprek wordt gevoerd. Het visitatieteam herkent deze ontwikkeling en ziet hierin kansen om het onderwijs verder doelgericht vorm te geven zonder het daltonkarakter van de school te verliezen.

Als ontwikkelpunt werd genoemd dat de school verdere stappen kan zetten in het verdiepen van analyses rondom ondersteuningsbehoeften, met name voor leerlingen die extra uitdaging nodig hebben. Ook werd het belang benoemd van korte en krachtige instructies, zodat er meer ruimte ontstaat voor begeleiding van kleine groepen en individuele leerlingen.

Tot slot sprak de kwaliteitsmedewerker waardering uit voor de open houding van het team, de bereidheid om te blijven leren en de voortdurende ontwikkeling van de school. Ondanks de uitdagingen van de afgelopen jaren ziet de stichting een school met veel potentie, een sterke pedagogische basis en een duidelijke ambitie om het daltononderwijs verder te versterken.

## Beoordeling, waardering & advies

### Beoordeling

|   |                                                              | V/O |
|---|--------------------------------------------------------------|-----|
| 0 | Realisering aanbevelingen vorige visitatie*                  | V   |
| 1 | Vrijheid in gebondenheid/ Verantwoordelijkheid en vertrouwen | V   |
| 2 | Zelfstandigheid                                              | V   |
| 3 | Samenwerking                                                 | V   |
| 4 | Reflectie                                                    | V   |
| 5 | Effectiviteit - doelmatigheid                                | V   |

### Waardering

Van de zelfreflectie op de kernwaarden, ontwikkelvermogen, gedeeld eigenaarschap

### Advies aan het bestuur van de NDV

|                                     | Advies                                                                                   | Criteria                                                                                                                   |
|-------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <input type="checkbox"/>            | Eerste licentie toekennen                                                                | Maximaal één onvoldoende kernwaarde                                                                                        |
| <input type="checkbox"/>            | Geen eerste licentie toekennen, over twee jaar opnieuw visitatie voor licentie toekennen | Twee of meer onvoldoende kernwaarden                                                                                       |
| <input checked="" type="checkbox"/> | Licentie voor de komende periode* verlengen                                              | Maximaal één onvoldoende kernwaarde inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging                         |
| <input type="checkbox"/>            | Over twee jaar versnelde visitatie                                                       | Twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging                        |
| <input type="checkbox"/>            | Licentie intrekken                                                                       | Na versnelde visitatie twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging |

## Aanbevelingen

|   | Omschrijving                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|---|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1 | <p>Betreft samenwerking:</p> <p>We zien vormen van samenwerking, zowel in als tussen groepen, maar er is hier nog wel winst te behalen door:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Het ontwikkelen van een doorgaande leerlijn voor samenwerkend leren van groep 1 t/m 8.</li> <li>• Het vastleggen welke coöperatieve werkvormen in iedere groep structureel worden aangeboden.</li> <li>• Het vergroten van groepsdoorbrekend samenwerken tussen leerlingen en groepen.</li> <li>• Het maken van afspraken maken over de opbouw en borging van samenwerking binnen de school.</li> </ul> <p>Het jaarlijks evalueren en reflecteren op de kwaliteit en opbrengsten van samenwerkend leren met leerlingen en team, zou een vast onderdeel moeten zijn en hierbij zou de leerlingenraad een actieve rol kunnen krijgen.</p>                                                                                                                                                                                                                             |
| 2 | <p>Betreft reflectie:</p> <p>We zien al mooie vormen van reflectie terug. Vooral in de bovenbouwgroepen. Het zou mooi zijn om een doorgaande lijn voor reflectie te ontwikkelen en te implementeren van groep 1 tot en met 8. Leg hierin vast:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• welke reflectievaardigheden per bouw centraal staan;</li> <li>• hoe leerlingen vóór, tijdens en na lessen en projecten procesgericht reflecteren;</li> <li>• hoe reflectie zichtbaar wordt vastgelegd in het digitale portfolio binnen Social schools;</li> <li>• welke verwachtingen gelden voor leerlingen en leerkrachten;</li> <li>• hoe leerkrachten zicht houden op de persoonlijke leerdoelen en vervolgacties van leerlingen.</li> </ul> <p>Zorg ervoor dat leerlingen actief werken aan de verbeterpunten die voortkomen uit hun eigen reflecties en dat de voortgang hierop structureel wordt gevolgd en besproken. Borg de werkwijze schoolbreed, zodat reflectie niet leerkrachtafhankelijk is, maar herkenbaar en zichtbaar binnen alle groepen.</p> |
| 3 | <p>Betreft borging:</p> <p>Jullie hebben een aantal mooie daltonelementen in jullie onderwijs. Leg deze op een voor iedereen duidelijke en concrete manier vast.</p> <p>Volgens ons zou een route van: experimenteren-reflectie-bijstellen-evalueren-borgen passend kunnen zijn.</p> <p>Zorg voor een duidelijk document waarin staat hoe het daltononderwijs op De Bundeling vormgegeven is en geborgd wordt (daltonboek)</p> <p>Maak ook een tijdpad waarin jullie weergeven, wanneer ontwikkelingen ingezet-besproken-bijgesteld en geborgd worden voor de komende 5 jaar (aanbevelingen en stip aan de horizon) en voeg deze toe aan het daltonboek.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

|   |  |
|---|--|
| 4 |  |
| 5 |  |

---

### Slotopmerking visitatieteam

Het visitatieteam heeft vandaag een mooie dag op “De Bundeling” gehad, waarbij we ons erg welkom gevoeld hebben.

Er heerst een fijne pedagogische sfeer, zowel bij collega’s onderling als bij de kinderen. Dit kregen we ook terug van de ouders, de bestuurder en de kinderen.

Het daltongehalte was duidelijk terug te zien en te voelen.

De kinderen voelden zich vrij ons allerlei dingen over de school en manier van werken te vertellen.

Er is een leerlingenraad die o.i. wel een bescheiden rol heeft. Wat ons betreft mag dit wel wat meer cachet krijgen (denk aan foto In raad, ideeënbus, klassenvergaderingen, rollen binnen de raad).

Er lopen kundige leerkrachten rond die verantwoordelijkheid verdienen en kunnen dragen. Gelukkig is deelname aan de daltonregio weer opgepakt, maar gebruik ook collega-scholen en de NDV (daltoncafés, lectoraat, good practises) om verder te ontwikkelen.

Wees trots op jullie parels en geniet er samen van (het museum van de groepen 3 en 4 bijvoorbeeld).

Zie niet de beperkingen van het noodgebouw, maar zoek naar mogelijkheden. Die zijn er ook.

Heel veel succes en plezier gewenst met het verder ontwikkelen en verfijnen van het Bundelingse daltononderwijs.

---

### Slotopmerking school/kindcentrum

Dank jullie mooie terugkoppeling, wij hebben jullie bezoek als zeer prettig ervaren. De wijze waarop jullie rondliepen, vragen stelden en meedachten in zaken waar wij mee bezig zijn hebben wij erg gewaardeerd. We pakken jullie aanbevelingen op en gaan er samen mee aan de slag.

## Plan van aanpak m.b.t. uitwerking aanbevelingen

(Denk aan: actieplan, tijdpad, uitvoerenden, scholing, externe ondersteuning. Een format hiervan is eventueel te vinden op [www.dalton.nl](http://www.dalton.nl) onder de kop 'visitatie en licentie'.)

### Aanbeveling 1:

#### Kernwaarde Samenwerking:

Ontwikkel een doorgaande leerlijn voor samenwerkend leren van groep 1 t/m 8. Leg daarbij vast welke coöperatieve werkvormen in iedere groep structureel worden aangeboden. Vergroot het groepsdoorbrekend samenwerken tussen leerlingen en groepen. Reflecteer jaarlijks met het team en de leerlingenraad op de kwaliteit en opbrengsten van samenwerkend leren.

#### Doelen:

1. Van samenwerken naar samenwerkend leren.
2. Coöperatieve werkvormen per bouw vastleggen.
3. Een grotere rol en zichtbaarheid van de leerlingenraad binnen de school.

#### Plan:

1. De DOP groep Dalton gaat op zoek naar scholen om te bezoeken. We gaan literatuur over samenwerkend leren zoeken en meenemen in onze gesprekken. We gaan tijdens bouw- en teamvergaderingen samen in gesprek over wat we gezien hebben tijdens de bezoeken, wat we gelezen en besproken hebben en hoe wij dat op De Bundeling vorm willen gaan geven in een doorgaande lijn samenwerkend leren.
2. Het overzicht met coöperatieve werkvormen van OMJS samen bekijken en bespreken in de bouwvergaderingen, wat in welke bouw. Tijdens een teamvergadering samen vaststellen wat we schoolbreed in de verschillende bouwen in zetten.
3. In schooljaar 2026-2027 gaan we met de leerlingenraad nadenken over een grotere rol voor hen in de school en gaan we hier de eerste stappen inzetten, denk aan rollen binnen de raad, een foto van de leerlingenraad op een vaste plek in de school en een brievenbus waar kinderen ideeën/vragen voor de leerlingenraad in kunnen doen.

#### Tijdpad:

1. In schooljaar 2028 - 2029 samen gaan verkennen op studiedagen hoe we het samenwerken kunnen versterken en te komen tot samenwerkend leren. We zullen hiervoor o.a. op zoek gaan naar collega Daltonscholen om te leren van en met elkaar. In schooljaar 2029-2030 gaan we in ons Daltonhandboek vastleggen hoe de leerlijn samenwerkend leren er op De Bundeling uit ziet.
2. In schooljaar 2027-2028 pakken we in bouwvergaderingen de coöperatieve werkvormen die we aangereikt hebben gekregen van OMJS op en bespreken we welke per bouw willen gaan in zetten. In juni 28 zullen dit vast gaan leggen in ons Daltonhandboek.
3. Tijdens de eerste teamvergadering in schooljaar 2026-2027 samen stilstaan bij de rol en zichtbaarheid van de leerlingenraad. Tijdens de eerste vergadering met de leerlingenraad nadenken over de verschillende rollen binnen de leerlingenraad en een dit samen verdelen. Ook tijdens de eerste vergadering een foto van de leerlingenraad maken en hen een zichtbare plek laten uitzoeken. In schooljaar 2027-2028 gaan we deze rol verder uitbreiden, denk aan het houden van klassenvergaderingen en het terugkoppelen van de vergaderingen in alle groepen. Aan het eind van schooljaar 2027-2028 leggen we met de leerlingenraad vast hoe de leerlingenraad functioneert op De Bundeling. Vanaf schooljaar 2028-2029 zal in de laatste vergaderingen met de leerlingenraad het vastgelegde bekeken, besproken en waar nodig aangepast worden in het Daltonhandboek.

## Aanbeveling 2

### Kernwaarde Refectie:

Ontwikkel een doorgaande lijn voor reflectie en implementeer deze van groep 1 tot en met 8. Leg daarin vast: welke reflectievaardigheden per bouw centraal staan; hoe leerlingen vóór, tijdens en na lessen en projecten procesgericht reflecteren; hoe reflectie zichtbaar wordt vastgelegd in het digitale portfolio binnen Social Schools; welke verwachtingen gelden voor leerlingen en leerkrachten; hoe leerkrachten zicht houden op de persoonlijke leerdoelen en vervolgacties van leerlingen.

### Doelen:

1. Uiterlijk aan het einde van schooljaar 2029-2030 hebben wij een gezamenlijke visie en samenhangende, doorlopende leerlijn voor reflecteren van groep 1 t/m 8 ontwikkeld, geïmplementeerd en vastgelegd in het Daltonhandboek. Deze leerlijn beschrijft per bouw welke reflectievaardigheden centraal staan, op welke wijze en momenten leerlingen reflecteren, en hoe zij hun reflectieproces zichtbaar maken. Daarnaast is vastgelegd hoe leerkrachten systematisch zicht houden op de persoonlijke leerdoelen van leerlingen, de voortgang daarin en de stappen die leerlingen zetten om deze doelen te bereiken. Hierdoor wordt reflecteren structureel ingezet als onderdeel van het leerproces en wordt de ontwikkeling van eigenaarschap en zelfsturing bij leerlingen versterkt.

### Plan:

1. Gezamenlijke visie ontwikkelen op reflecteren. Huidige praktijk in kaart brengen.
2. Vaststellen van reflectievaardigheden per bouw. Ontwerpen van een doorgaande lijn.
3. De ontwikkelde leerlijn in de praktijk uitproberen. Werkwijzen waar nodig bijstellen. Definitieve vaststelling van de leerlijn. Verankering binnen de schoolorganisatie.

### Tijdpad:

1. In schooljaar 2027-2028 gaan we:  
Inventariseren van bestaande reflectievormen binnen de groepen. Bestuderen we Daltonliteratuur en gaan we op zoek naar voorbeelden van andere Daltonschole. Houden we teamgesprekken tijdens onze teamvergaderingen over de gewenste ontwikkeling van reflectievaardigheden. De uitgangspunten voor de doorgaande lijn vaststellen.
2. In schooljaar 2028-2029 gaan we:  
Beschrijven welke vaardigheden leerlingen ontwikkelen in de verschillende bouwen. Vaststellen van passende reflectievragen en werkvormen per bouw. Afspreken hoe leerlingen hun reflectie zichtbaar maken. Dit alles in bouw- en teamvergaderingen.
3. In schooljaar 2029-2030 gaan we:  
In alle groepen de leerlijn uitvoeren. Collegiale consultatie en klassenbezoeken organiseren om te leren van en met elkaar. Feedback verzamelen van leerlingen en leerkrachten. Tijdens teamvergaderingen ruimte maken voor evaluatie en afstemming. In juni 2030 alle afspraken vastleggen in het Daltonhandboek.

## Aanbeveling 3

### Kernwaarde Borging:

Zorg voor een duidelijk document waarin staat hoe het daltononderwijs op De Bundeling vormgegeven is en geborgd wordt (daltonboek) zodat dit voor iedereen helder is. Werk volgens de route: experimenteren-reflectie-bijstellen-evalueren-borgen.

**Doelen:**

1. Er ligt juni 2027 een helder document waarin te lezen is hoe het Daltononderwijs op De Bundeling is vormgegeven. Dit zodat de zaken voor ons duidelijk vastliggen maar ook om ervoor te zorgen dat er voor eenieder die een groep overneemt helder is hoe er gewerkt wordt en wat er verwacht wordt op De Bundeling.
2. We voor een goede borging werken volgens de volgende stappen: experimenteren-reflectie-bijstellen-evalueren-borgen.

**Plan:**

1. De daltoncoördinator gaat het Daltonboek herschrijven samen met de bouwen van de school. Dit om te zorgen dat er een up to date Daltonboek is waar voor iedereen vindbaar en duidelijk is hoe wij werken.
2. Tijdens de jaarevaluatie in juni zullen we ook stilstaan bij de inhoud van ons Daltonboek. Doen we nog wat er staat en welke experimenten omarmen we schoolbreed en leggen we vast in ons Daltonhandboek.

**Tijdspad:**

1. In schooljaar 2026-2027 zal het Daltonhandboek herschreven worden. Dit herschrijven zal een vast onderdeel worden de bouwvergaderingen zodat wat we in de bouwen doen ook daadwerkelijk vastgelegd en zichtbaar wordt in het handboek.
2. Het evalueren van het handboek en bijwerken waar nodig zal een vast onderdeel worden op onze evaluatie studiedag in juni (alle schooljaren). Experimenten zullen terugkomen in de bouwvergaderingen en waar schoolbreed op de teamvergaderingen. Daarbij zullen we gaan werken volgens de stappen: experimenteren-reflectie-bijstellen-evalueren-borgen.

---

## Ondertekening school en visitatievoorzitter voor gezien

| Naam | Functie                                       | Handtekening | Datum |
|------|-----------------------------------------------|--------------|-------|
|      | Leidinggevende onderwijs                      |              |       |
|      | Leidinggevende opvang (indien van toepassing) |              |       |
|      | Visitatievoorzitter                           |              |       |

Voor de verdere procedure: zie handleiding '[Daltonschool worden en blijven](#)'.